

GÖTEBORGS GARDEROB

Placering/Plats	Göteborgs stadsmuseum
Produktionstid	December 2017 till maj 2019
Visningstid	4 maj 2019 till 22 aug 2021
Budget	1 900 000 kr
Kontaktperson	Helena Joelsson Ekström helena.joelsson.ekstrom@kultur.goteborg.se 031-368 36 76
Producerande verksamhet	Göteborgs stadsmuseum

UTSTÄLLNINGSTEAM INTERNT

Utställningsproducent och textredaktör	Maja Björk Lindahl
Produktionsledare	Pernilla Elmtén
Innehåll & research	Anna Adrian, Daniel Finnholm, Gunilla Andersson, Ida Rådegård, Maja Björk Lindahl, Marie Hellervik
Föremålsansvar	Anna Adrian, Christian Thorén, Gunilla Andersson, Ida Rådegård, Marie Hellervik
Konservering	Anna Adrian
Grafisk formgivning	Sandra Eyton
Teknisk produktion AV & Ljussättning	Pär Bengtsson, Jonathan Jarl
Byggledare	Niklas Rahm
Snickeri	Niklas Rahm, Hans Dillner, Tommy Pettersson
Arkiv & bildhantering	Katharina Wänseth, Marie Henriksson
Föremålsfoto	Kristin Lidell
Pedagog	Daniel Finnholm
Programansvarig	Johanna Holst Palmborg
Marknadsföring	Marie Wettmark
Filmproduktion	Pär Bengtsson

UTSTÄLLNINGSTEAM EXTERNA

Textredaktör	Hanna Jedvik
Engelsk översättning	Arabella Childs
Konservering	Linda Egnell och Ann-Marie Ryding
Formgivning	Camilla Ed
Snickeri	Håkan Sjögren, Tom Ekman
Filmproduktion och marknadsföring	Where is my pony
Möbelpetsning	Anita Ljungqvist, Eva Johansson
Glasmästeri	Ryds Glas
Tryckeri	Majornas grafiska, Tobex

1. Text

Berättelse/Dramaturgi

De kläder museet samlat in från 1850–1970 berättar om en omvälvande period i Göteborgs historia. Göteborg blir en industristad och en storstad, och modet både driver och följer utvecklingen. Det gamla, där det var helt naturligt att skilja på folk och folk, fasas ut. I den nya tiden får vi utrymme att definiera oss själva – inte minst genom kläderna vi bär.

Första rummet ger en ingång till det övergripande temat och mode som markör för social position. I andra rummet ligger fokus på förhållandet kläder–kropp samt hur den moral som snörats extra hårt runt kvinnokroppen börjar utmanas. Tredje rummet visar lokala exempel på klädproduktionens övergång från hantverk till massindustri samt hur borgerliga ideal får garderoberna att växa. I sista rummet vänder vi blicken mot tjänstefolk och mot oss själva och all den energi som krävs för att hålla en hel, ren och tidsenlig garderob.

Gestaltning

För att förstärka kopplingen dåtid–nutid har vi lånat uttryck från dagens modevärld och skyltfönster. Stor omsorg har lagts på monteringar och val av dockor. Den grafiska formen känns igen från modemagasin, liksom förstorade citat som varvas med bilder för att locka till läsning. De fyra rummens uttryck följer innehållets teman och hänvisar än åt 1800-talets ombonade dekor, än åt funktionalismens rationella stramhet.

Publikvänlighet

Tre delar i utställningen, däribland introt, presenteras som KIT-filmer, ett medium många är vana vid från nätet. Det går att spegla sig och ta selfies med replikor av hattar från utställningen, det går att provknyta flugor och slipsar med hjälp av instruktionsfilm och de som aldrig går i pumps får en chans att prova på, för fötter i storlek 35–46. Ett annat populärt moment i utställningen är fem ja- och nej-frågor på temat hållbar garderob. Publiken svarar genom att placera röda eller blå klädnypor på tvättlinor.

Metod

Utgångspunkten för projektet har varit att undersöka vad museets dräktsamling kan berätta av relevans idag och utforskandet har gett oss berättelsen om när Göteborg moderniseras. Materialet i sig stärkte vissa förutfattade antaganden vi hade, medan andra fick omvärderas.

Genom att regelbundet träffa en referensgrupp med ovana museibesökare fick vi hjälp att se oss själva med nya ögon och att nå vårt mål; att göra en modeutställning som talar till fler än de redan invigda.

2. Planritning

3. Bilder

FOTO
KL: Kristin Lidell, ML: Maja
Björk Lindahl

Publiken möts av en film som introducerar utställningen genom en djupdykning i ett föremål.

Foto och film från arkiven visar hur kläderna burits med både självklarhet och självmedvetenhet.

Omsorgsfullt gjorda monteringar framhäver plaggen och den kropp som en gång burit dem. Publiken uppmanas att prova hur höglackade skor förändrar hållning och rörelseförmåga.

Scenografin i ett av rummen anspelar på skyltfönster och galleriornas gjutjärnsvalv från förra sekelskiftet.

Föremålstexterna är konsekvent samlade i nederkant på montrarna och med hjälp av bilder hittar publiken lätt rätt.

1955 har 91% av hushållen i Sverige en symaskin. Det är en större andel än de som har rinnande vatten.

In 1955, 91% of Swedish households had a sewing machine, more than those with running water.

Pigg liten sparkdräkt

I museets magasin finns en liten samling hemsydda barnkläder från Maria Tornberg, född 1958. Hon berättar om sin pappa: "...en dag kom han hem med en symaskin till mamma. Han var den mer tekniska av de båda så han sydde snabbt ihop ett klädesplagg för att visa mamma hur man gjorde. Resultatet blev de turkos kläderna." Sparkdräkt i bomullsfrotté bestående av två par byxor och en bröstsläpp.

TILLVERKAD: 1958

GM1650009

Cute as a button

In the museum's storehouse is a small collection of home-made children's clothing from Maria Tornberg, born in 1958. She tells the story of her father: "...one day he came home with a sewing machine for mum. He was more technical than she was, so he quickly sewed a garment to show mum what to do. The result was this turquoise set."

TILLVERKAD: 1958

BELONGED TO: Maria Tornberg (b. 1958)

Photo of Maria Tornberg in her father's home-made baby's outfit, 1959.

PHOTO BY: Unknown

Stabila flickklångor

Flickklångor i svart kalvskinn med snörning och halvhögt skaff. Sula och foder av läder.

TILLVERKAD: Omkring 1914

BELONGED TO: Martha Fürst (senare Hartelius)

GM138604

Fancy for the last day of school

Purple dress with beige lace trim, which seven-year-old Alice Ström wore to the last day of spring classes at Koopmansskolan i Majorna district in 1908. Her mother, Alida, was a dressmaker and had made the dress. It is of wool twill, is pleated at the top, and has a dropped waist, gathered puff sleeves and ruffles.

MADE: 1907

BELONGED TO: Alice Stranne (née Ström, 1900)

GM27173

Skolavslutningsfin

Lila klänning med beige spetsar som sjuåriga Alice Ström hade på avslutningsdagen i Koopmansskolan i Majorna 1908. Hennes mor Alida var sömmerska och har sytt klänningen. Den är av vlykypert, är veskad upptill, har lågt sittande midja, ynkade puffärmar och volang.

TILLVERKAD: 1907

BELONGED TO: Alice Stranne (f. Ström, 1900)

GM10228449

Ateljéfoto av Alice Stranne (f. Ström) i den lila klänningen och hennes mamma Alida Ström.

Studio photo of Alice Ström in the dress with her mother at her side.

1920-talets enkla klänning med stort K

När mode blir ledigare i slutet av 1910-talet blir det lättare att sy själv. Den så kallade kappklänningen är enkel att tillverka, enkel att dra på sig, enkel att tvätta och enkel att röra sig i. Perfekt för kvinnor utan tjänstefolk, även om modet också sprider sig uppåt. Klänningen följer kroppens former, men visar ändå kråna ibland. Den flyttar från gränsen för vad som anses vara feminint och anständigt. Här är en hemsydd variant med lång liv, lång ärm och starkkrage. Av ramigt bomullstyg och med maskinsydd spets.

TILLVERKAD: 1920-tal

TILLHÖRT: Maria Holmgren

GM23864

Svarta klackar

Svart sletsko av lackat skinn med 5 cm klack. Från Nordbløfs shoaffär i Göteborg.

TILLVERKAD: 1920-tal

TILLHÖRT: Anna Ringius

GM23423

Simple and functional in the 1920s

When fashion became freer at the end of the 1910s, it became easier to make your own clothes. This coat dress is easy to make, easy to put on, easy to wash and easy to move in. It was perfect for women with no servants, although the fashion also spread up the social hierarchy. The coat dress hides the body's shape but still reveals the knees sometimes. It advanced the limits on what was regarded as feminine and decent. This home-made version has a dropped waist, long sleeves and a deep V-neckline with a turn-down collar at the top plus a lace insert panel further down. Made of a striped cotton fabric with machine lace.

MADE: 1920s

BELONGED TO: Maria Holmgren

Black with heels

Black strap shoes of patent leather with a five-cm heel. From Nordbløfs shoe shop in Gothenburg.

MADE: 1920s

BELONGED TO: Anna Ringius

Reklamfoto för den bruna filthatten GM17625.

Advertising photo for the brown felt hat.

När varuhuset öppnar får kvinnor ett offentligt rum, utanför hemmet, där de kan röra sig fritt.

When department stores opened, women gained a public indoor space outside the home where they could move about.

Siden och strå

Rosa, draperad hatt av stråflåta och siden från varuhuset Vollmers-Meeths i Göteborg. Hattens avlänga form är typisk för åren 1911-1912.

TILLVERKAD: 1911

TILLHÖRT: Fröken Hillevit Mattson

GM2056

GM17625

Med hatten på sned

Damhatt med hög kulle från varuhuset Vollmers-Meeths. Gjord av brunröd fil som vid höger sida är uppklippt i filkar som bildar ett nätmönster. Nedanför sitter en rosett.

TILLVERKAD: 1938

Texterna bryts upp med större citat eller korta kärnfulla texter som lockar till läsning och språkbruket i rubrikerna känns igen från modemagasin.

Årtal på monterglaset hjälper publiken att orientera sig kronologiskt i en tematiskt uppbyggd berättelse. Plaggens idé förstärks med antydningar i rekvisita och färgval.